

Nieuwsflitsen

Jaargang 16
Nummer 14
Vrijdag 27 maart 2015

Opbrengstgerichte nieuwsflits

In deze nieuwsflits willen we u informeren over de opbrengsten van de verschillende Cito toetsen van midden schooljaar 2014/2015 in vergelijking met de trend van de afgelopen jaren.

Deze nieuwsflits bevat de volgende onderdelen:

- Algemene inleiding
- Opbrengsten begrijpend lezen
- Opbrengsten technisch lezen
- Opbrengsten rekenen
- 'Met sprongen vooruit'
- Opbrengsten woordenschat
- Opbrengsten spelling
- Algehele conclusie opbrengsten

Algemene inleiding

In schooljaar 2011-2012 zijn we gestart met een nascholing gericht op het analyseren van Cito resultaten. Door die scholing zijn we in plaats van niveaus meer gaan kijken naar de Citovaardigheidsscores van kinderen en de vaardigheidsgroei. We stellen streefniveaus (doelen) op en analyseren of kinderen voldoende groei doormaken. De vaardigheidsscores en streefniveaus nemen we op in de groepsplannen voor de betreffende vakken. Mede door deze nascholing is er een bewustwordingsproces op gang gekomen rond opbrengstgericht werken. Het opbrengstgericht werken geven wij vorm door de onderstaande stappen:

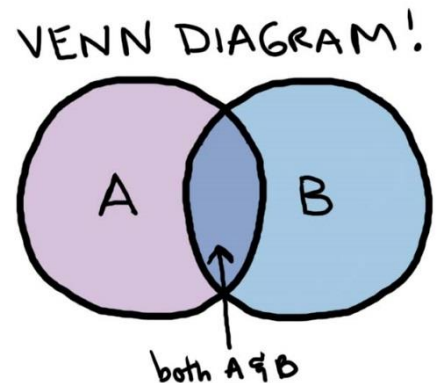
1. We verzamelen gegevens en deze gegevens analyseren we;
2. We stellen doelen voor een komende periode (groeps- en schoolniveau);
3. We stellen maatregelen op die moeten leiden tot het realiseren van de doelen;
4. We meten de resultaten;
5. We stellen vast in welke mate de doelen (niet) zijn gehaald;
6. We trekken conclusies over de genomen en te nemen maatregelen.

Als team kijken we samen naar alle resultaten. Vorig schooljaar en het huidige schooljaar hebben we nadrukkelijk naar de resultaten van begrijpend lezen gekeken. Door alle gegevens van de kinderen samen te analyseren, krijgen wij een goed beeld van de kinderen. We evalueren de resultaten en komen tot nieuwe doelen voor de komende periode. Op deze wijze leren we van en met elkaar, geven we elkaar feedback en stellen we ons kwetsbaar op. We zijn er als team heel trots op dat wij ons samen verantwoordelijk voelen voor de resultaten van alle kinderen bij ons op school!

Opbrengsten begrijpend lezen

In januari 2013 zijn we gestart met een nascholing gericht op systeemdenken in relatie tot lezen met begrip. Deze scholing had als doel het verbeteren van de kwaliteit van het begrijpend lezen en de betrokkenheid/plezier van de kinderen in begrijpend lezen te vergroten. We hebben tijdens deze scholing kennis gemaakt met allerlei gereedschappen (tools) om samen met kinderen teksten aan te 'pakken'. Hierbij moet u denken aan GedragsPatronenGrafieken (GPG), relatiecirkels, mindmappen en diverse vormgevers zoals het Venndiagram. De Venndiagram gebruiken de kinderen om te schrijven/ tekenen over de tekst als ze bijvoorbeeld overeenkomsten en verschillen in beeld moeten brengen. Als ze meerdere perspectieven in een verhaal moeten belichten gebruiken ze bijvoorbeeld de schijf van drie. Onder andere door het inzetten van deze gereedschappen in het onderwijs en de focus te leggen op de verschillende leesstrategieën heeft dit in schooljaar 2013/2014 geleid tot een gemiddelde scoreverhoging van 30% op het gebied van begrijpend lezen.

Als afsluiting van ons tweejarig nascholingstraject hebben wij in juni 2014 een ouderavond verzorgd. Op deze avond hebben wij laten zien wat systeemdenken inhoudt en wat wij als team hebben geleerd en bereikt.

Analyse van de Cito begrijpend lezen (Wat valt op?)

In het schooljaar 2014-2015 zien wij wederom dat voor het overgrote deel de opbrengsten op het gebied van begrijpend lezen gestegen zijn. In alle groepen zien we dat de groepen in zijn totaliteit zijn gegroeid. Terugkijkend naar voorgaande schooljaren zien we een stijgende lijn. Tot schooljaar 2013-2014 scoorden onze groepen veelal onder het landelijke gemiddelde, in schooljaar 2013-2014 hebben we gezien dat de meeste groepen boven of op het landelijke gemiddelde scoorden en in schooljaar 2014-2015 zien we dat de meeste groepen al boven het landelijke gemiddelde scoorden. Hier zijn we als team erg trots op!

Cito begrijpend lezen (Verklaren)

We kunnen vaststellen dat we een stijgende lijn zien in de resultaten op de Cito begrijpend lezen. Begrijpend lezen is de afgelopen 2 jaar behoorlijk onder de aandacht van de leerkrachten geweest.

We hebben in de praktijk ervaren wat werkt en door middel van scholing en professionele leergemeenschappen (PLG) houden we onze kennis actueel.

In de praktijk zien we dat we steeds vaardiger worden in het **hardop denkend**

voordoen (modelen) van de leesstrategieën en dat we al steeds meer de uitbreiding (**transfer**) maken naar de wereldoriëntatievakken (groep 5 t/m 8). We hebben extra middelen ingezet zoals Cito-hulpboeken en Blitz (studievaardigheden in groep 7/8) en we plannen als team studiedagen waarin we elkaar inspireren om nieuwe vormgevers uit te proberen.

Kortom, als team zijn we enorm gegroeid in het geven van inspirerende begrijpend leeslessen en bieden we de kinderen 'tools' om iedere tekst te kunnen analyseren. Daarnaast kunnen de kinderen deze 'tools' goed inzetten op het voortgezet onderwijs. Mede daardoor wordt het leren voor het leven!

Cito begrijpend lezen (Actie)

Om de scores in ieder geval te handhaven en om de focus te houden op begrijpend lezen hebben we het onderstaande afgesproken:

- Focus houden op begrijpend lezen/luisteren;
- Verdiepen in de leerlijnen en vooruit kijken naar de komende Cito-toetsen (wat wordt er van de kinderen gevraagd en hoe kunnen de kinderen daarop voorbereid worden);
- Leesstrategieën visueel maken;
- Afspraken maken met jezelf: hoe/wat/wanneer zet ik het modellen (hardop denktechniek) in?
- Cito-hulpboeken ook in het tweede helft van het schooljaar inzetten
- Vormgevers: levend houden en elkaar enthousiasmeren voor bepaalde vormgevers;
- Structureel uitbreiden (transfer) van de leesstrategieën naar andere vakken;
- Op stichtingsniveau kijken veel scholen vol interesse naar ons verbetertraject 'Lezen met begrip'. Door samenwerking en het uitwisselen van kennis en ervaring op stichtingsniveau willen wij onze ervaringen blijven delen.

Opbrengsten technisch lezen (Drie Minuten Toets en AVI)

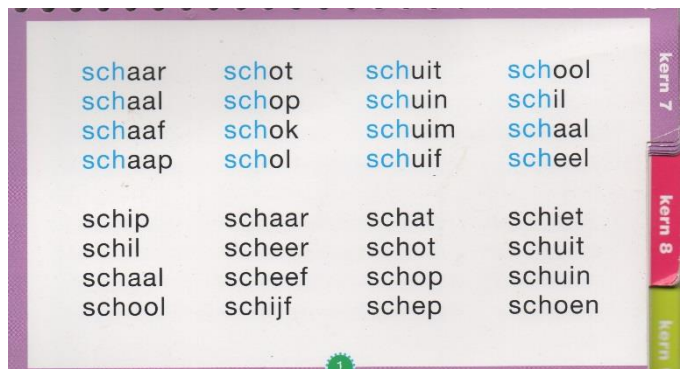
In nieuwsflits nummer 9 (de taal/lees special) zijn de opbrengsten van de Avi toetsen al benoemd. Hiervoor verwijzen wij naar deze nieuwsflits die te vinden is op onze schoolwebsite.

De Drie Minuten Toets (DMT) wordt gebruikt om het technisch leesniveau te bepalen. Bij Avi-lezen toetst men ook het technisch lezen maar daarbij heeft een kind hulp van de context (radende lezers, zeker als ze een grote woordenschat hebben en op basis daarvan goed kunnen voorspellen hoe een zin verder gaat, kunnen dan onopgemerkt blijven). Bij de DMT ontbreekt elke vorm van houvast omdat het om losse woorden gaat, er is geen context. Er wordt gekeken naar de snelheid waarmee een kind afzonderlijke woorden kan verklanken.

Net als de andere jaren laat de score van de DMT dit schooljaar zien dat we voor het overgrote deel van de groepen (ruim) boven de landelijke norm scores. Groep 4 scoort dit jaar zoals de trend vaker heeft laten zien op onze school net iets onder het landelijk gemiddelde. De verklaring kan zijn dat de kinderen nog erg bezig zijn met het goed en precies leren lezen. Ze moeten er moeite voor doen waardoor het tempo nog niet zo hoog ligt. Daarbij komt ook dat de DMT van de kinderen vraagt juist zo snel mogelijk te lezen, terwijl het leesproces in de klas zich met name richt op het rustig, precies en mooi lezen. Op basis van de positieve trend vanaf groep 5 kan het een verklaring zijn dat kinderen vanaf groep 5 er blijkbaar al meer aan gewend zijn teksten en woorden sneller te (kunnen) lezen.

Wat doen we om het vlot lezen te onderhouden en/of te trainen?

Kinderen op de St.Cyriacusschool zijn bekend met het woorden racen. De kinderen krijgen hierbij een blad met woordrijen. Ze krijgen één minuut de tijd om zoveel mogelijk woorden te lezen. Ze markeren waar ze komen. De uitdaging ligt er voor hen om zichzelf een volgende keer te verbeteren. Op deze manier wennen de kinderen ook aan het lezen op tempo.

Opbrengsten rekenen

Bij de midden toetsen van Cito zien we dat we in het schooljaar 2014-2015 ook bij rekenen in totaliteit gegroeid zijn. We maken als school een positieve ontwikkeling door in vergelijking met de Cito toetsen van eind schooljaar 2013/2014. Alle groepen scoren op, boven tot ruim boven het landelijk gemiddelde. We zijn vooral blij dat we de negatieve trend van de afgelopen jaren in groep 6 en 7 dit jaar bij de midden toetsen van Cito hebben kunnen ombuigen naar een score die boven het landelijk gemiddelde ligt.

In groep 6 en 7 worden onder andere de getallen groter, de bewerkingen meer complex, nieuwe rekenonderdelen geïntroduceerd (breuken, kommagetallen, procenten), waardoor we ook landelijk zien dat de Cito resultaten met name in groep 6 een terugslag krijgen. De nascholing van leerkrachten en het toepassen van de methodiek 'Met sprongen vooruit' in de klas heeft zeker effect gehad op deze resultaten. Door deze scholing 'Met sprongen vooruit' zijn we als leerkrachten veel meer bezig met begripsvorming en het lijfelijk ervaren van begripsvorming in de klas. Wat betekent het woord "verschil", "toename", wat is een "breuk" of "procent"? Ook kijken we steeds meer hoe de leerlingen tot het antwoord komen. De berekening moet er bij, de uitkomst is dan wel eens ondergeschikt. Bovendien passen de leerkrachten ook hier steeds meer de kracht van de hardop denken techniek (modellen) toe. Door hardop te denken geven de leerkrachten de kinderen inzicht in hun denkproces.

Daarnaast hebben we geconstateerd dat de rekenmethode in groep 3 en 4 te snel overgaat op het platte vlak. Ook in deze groepen speelt het lijfelijk ervaren van rekenen een grote rol. Hieronder informeren we u wat 'Met sprongen vooruit' inhoudt.

'Met sprongen vooruit'

'Met Sprongen Vooruit' is een methodiek die wij gebruiken naast onze rekenmethode Pluspunt van groep 1 tot en met groep 8.

Met 'Met Sprongen Vooruit' zijn wij spelenderwijs bezig om kinderen begrip te laten krijgen voor de veelal abstracte termen die gebruikt worden bij het rekenen.

De kinderen ervaren lichamelijk op een getallenlijn hoe groot een getal is. Hoeveel ze moeten tellen. Wat is de waarde eigenlijk van een getal?

In de middenbouw gaan we meer naar de tafels en delingen toe. Wat is eigenlijk de relatie tussen deze twee? Wat is nu een tafel of een deling?

Hoeveel is een tiental of een honderdtal?

In de bovenbouw zijn we o.a. bezig met breuken. Wat is dat nu precies, wat houdt dat in? De kinderen gaan relaties ontdekken tussen breuken, kommagetallen en procenten.

De leerlingen en leerkrachten zijn enthousiast over 'Met Sprongen Vooruit'. Vaak wordt al aan het begin van de rekenles gevraagd of we nog een spel gaan doen. De leerlingen vinden het prachtig en hebben vaak niet eens door dat ze al spelenderwijs moeilijke begrippen tot zich nemen.

De leerlingen worden ook uitgedaagd op hun eigen niveau de term te ontdekken. Wat gebeurt er nu precies, in plaats dat de leerkracht het voorzegt. Hierdoor wordt ook weer de betrokkenheid en het plezier van de leerling vergroot. Leerlingen helpen elkaar en leggen het uit waardoor er ook weer meer leerrendement is. Kortom, het is een prachtig instrument wat wij graag toepassen. Kinderen krijgen inzicht hoe iets werkt, begripsvorming ten top. De leerlingen en leerkrachten hebben er veel plezier in. De resultaten van rekenen gaan omhoog. We constateren dat het werken 'Met Sprongen Vooruit' effect heeft.

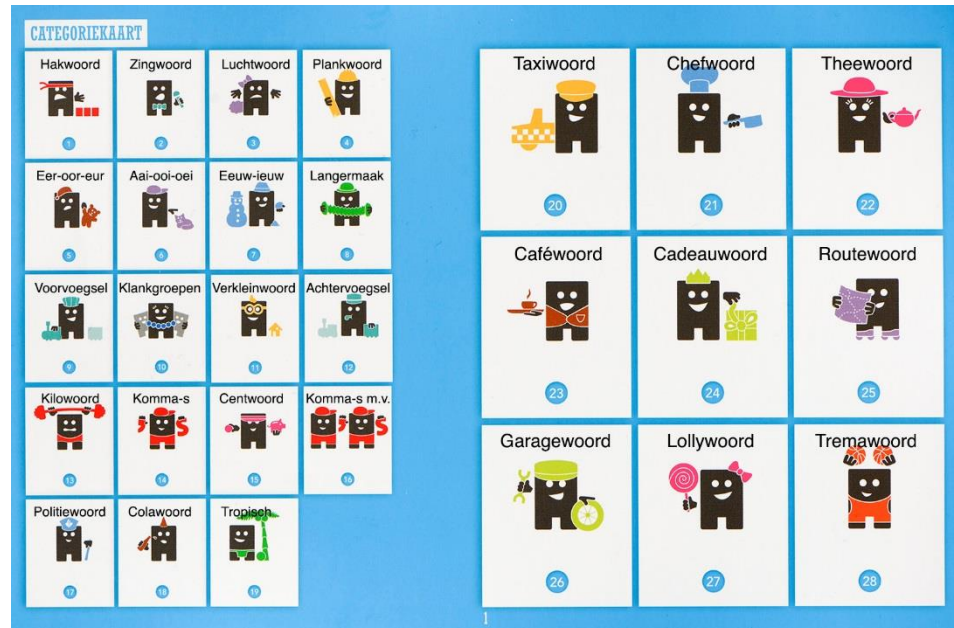
Leskist 'Met sprongen vooruit' groep 5 & 6

Woordenschat

In de nieuwsflits 9 (december 2014) is er uitgebreid stil gestaan bij onze nieuwe taalmethode Staal. De leerkrachten zijn erg tevreden over onze taalmethode en de ook kinderen zijn erg enthousiast! We hebben ook ervaren dat het niveau een stuk hoger ligt dan onze vorige taalmethode. De toetsen van de methode Staal zijn op dezelfde manier opgebouwd als de Cito-toetsen. Daardoor oefenen de kinderen alvast de vraagstelling van de Cito woordenschattoetsen. Dit hebben wij terug gezien in de resultaten op de Cito woordenschattoets dit jaar, vooral bij de groepen 3, 4, 5 en 7. De laatste jaren vertoont de Cito woordenschat nogal een negatief beeld in de groepen 4, 5, 6 en 7. We zijn dan ook erg blij met het feit dat groep 3, 4, 5 en 7 dit jaar ruim boven de landelijke norm hebben gescoord.

Spelling.

Op de Cito spelling zien we ook dat de meeste groepen op en boven het landelijk gemiddelde scores. Vijf van de zes groepen scoren op, boven en tot ruim boven het landelijk gemiddelde. Kijkend naar de trend van de afgelopen jaren zagen we met regelmaat diverse groepen op of onder het landelijk gemiddelde scores. Het positieve beeld van de Cito spelling van dit jaar wijden we onder andere aan de nieuwe spellingsmethode. De

methode biedt woorden aan die een heel stuk moeilijker zijn. Bovendien biedt de spellingsmethode de kinderen meer gestructureerde oefenstof, zowel schriftelijk als op de computer. Aan de kinderen en de leerkrachten de uitdaging de scores vast te houden.

Algehele conclusie opbrengsten

Kijkend naar de midden Cito-toetsen van januari 2015 kunnen we concluderen dat we op basis van de vakken begrijpend lezen, technisch lezen, rekenen, woordenschat en spelling in z'n algemeenheid naar volle tevredenheid hebben gescoord. De directeur van de school ziet en ervaart nu de leerkrachten meerdere jaren in dezelfde groep les geven ze met meer vertrouwen en kennis en kunde voor de groep staan. Daarnaast stelt de directeur vast dat de leerkrachten open staan om te leren van en met elkaar. Er heerst een professionele cultuur. Leerkrachten op de St. Cyriacusschool hebben passie voor de onderwijstaak en voelen / tonen zich met elkaar verantwoordelijk voor het onderwijs en de opbrengsten op de St. Cyriacusschool.